

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Kozma Anna ügyvéd által képviselt I.r. és a dr. ifj. Balsai István ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen bírói szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 1.M.507/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.533/2014/8. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. január 14. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 3.Mf.20.533/2014/8. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja, egyebekben nem érinti.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

I n d o k o l á s

A felperes szolgálati jogviszonya 1979. óta állt fenn az I.r. alperesnél. 2008. február 9-étől 2014. február 8-áig szólóan az I.r. alperes P. K.-nak kollégiumvezetői tisztségét is ellátta. A Magyar Köztársaság Elnöke a 2012. március 29-én kelt határozatával a felperest a felső korhatár elérése miatt 2012. június 30-ai hatállyal bírói tisztségéből felmentette.

Az Alkotmánybíróság 33/2012. (VII.17.) AB határozatában megállapította, hogy a - felmentés alapjául szolgáló - 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 90. §-a pontja, valamint 230. §-a alaptörvény-ellenes. Ezért azt a hatálybalépésének napjára visszaható hatállyal 2012. január 1-jével megsemmisítette.

A felperes módosított keresetében a felmentés jogellenességének megállapítását, bírói szolgálati viszonya eredeti vezetői beosztásának megfelelő helyreállítását, az I.r. alperes evégett szükséges intézkedések megtételére történő kötelezését, valamint jogviszonya folyamatosságának megállapítását kérte. A II.r. alperessel szemben keresete a felmentésről rendelkező határozat hatályon kívül helyezésére irányult.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felmentés jogellenességének megállapítása esetén a felperes újabb kinevezésének csak a Bjt. szerinti eljárási rend megtartásával és csak a jövőre nézve lehet helye. A Bjt. rendelkezései szerint pedig nincs jogalapja az eredeti beosztásba történő visszahelyezés iránti igényének.

A II.r. alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a felperes keresetének elutasítását kérte. Érvelése szerint a bírói

szolgálati jogviszonyból származó igények kizárólag a munkáltatóval szemben érvényesíthetők, ezért a Pp. 157. § a) pontja, illetve 130. § (1) bekezdés g) pontja rendelkezései alapján a pert vele szemben meg kell szüntetni. Érdemben azt emelte ki, hogy a Köztársasági Elnöknek a bíró kinevezéséhez vagy felmentéséhez kapcsolódó döntése közjogi aktus, amely munkaügyi jogvita keretében a felperes részéről nem támadható. Nincs alkotmányos alapja továbbá a Köztársasági Elnök közvetlen bírói kinevezésre kötelezésének sem.

A kijelölés folytán eljáró Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 1.M.507/2012/5. számú ítéletében megállapította, hogy a felperes bírói szolgálati jogviszonyának megszüntetése jogellenes és a felperes szolgálati jogviszonyát 2012. június 30-át követően folyamatosan fennállónak kell tekinteni. Kötelezte az I.r. alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a felperest bírói tisztségébe és 2014. február 8-áig szóló kollégiumvezetői beosztásába történő visszahelyezéséhez szükséges intézkedéseket tegye meg. A II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Kötelezte a felperest a II.r. alperes javára perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a kereseti illeték az állam terhén marad.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperes munkáltatója az I.r. alperes, és ezt nem érinti az a körülmény, hogy a kinevezés és a felmentés közjogi alapú aktusa megtételére a Köztársasági Elnök jogosult. A következetes ítélkezési gyakorlatra tekintettel kiemelte, hogy a bírói jogviszonyból származó igények a munkáltatóval és nem a munkáltatón kívüli döntést hozó személyével szemben érvényesíthetők. Ezért a II.r. alperessel szemben kereshetőségi jog hiányában a keresetet elutasította.

A felmentés jogellenességéről a 33/2012. (VII.17.) AB határozat alapján döntött, mivel a felmentés alapjául szolgáló Bjt. 90. § ha) pontja, valamint a 230. §-a alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság megállapította, és azt 2012. január 1-jével hatályba lépésének napjára visszaható hatállyal megsemmisítette. Álláspontja szerint a felmentés jogellenességének megállapításából, a jogorvoslat rendeltetéséből következik, hogy a jogellenes intézkedés folytán jogsérelmet szenvedett bíró eredeti státuszába térhessen vissza. Jogviszonya így a visszahelyezését megelőző és az azt követő időszak vonatkozásában folyamatosan fennállónak tekintendő.

A Bjt. 3. § (4) bekezdése a bírói tisztségbe visszahelyezett bíró korábbiakkal azonos tartalmú közjogi felhatalmazásáról szól. A visszahelyezett bíró jogviszonyát annak ellenére folyamatosnak kell tekinteni, hogy ítélkezési tevékenységéhez ténylegesen csak az újabb, Bjt. szerinti kinevezési eljárás, illetve közjogi felhatalmazás nyomán térhet vissza.

A felperes felmentése időpontjában a 2014. február 8-áig szóló megbízatása szerint a P. K. kollégiumvezetői tisztségét is betöltötte, mely kizárólag bírói szolgálati jogviszonya megszűnése miatt (2011. évi CLXI. törvény 138. §) a jogellenes munkáltatói

intézkedés folytán szűnt meg. A jogellenes intézkedés jogkövetkezményeként őt a megszűnt vezetői beosztásának megfelelően kell továbbfoglalkoztatni. Ettől eltérő jogértelmezés esetén a vezetői beosztás elvesztésével járó jogsérelmek nem nyernének orvoslást súlyos, méltánytalan helyzetet eredményezve. A vezetői megbízatás visszaadását az újabb keletű személyzeti döntésekkel „magyarázva” nem lehet elhárítani, a munkáltatónak kell megtalálnia azokat a szervezési, munkajogi megoldásokat, amelyek a helyzet rendezését szolgálják.

Az ítélettel szemben az I.r. alperes élt fellebbezéssel, melyben annak részbeni megváltoztatását és a felperes eredeti vezetői beosztásába való visszahelyezésére irányuló kereseti kérelem elutasítását, valamint azon megállapítás mellőzését kérte, hogy a felperes bírói szolgálati jogviszonya 2012. június 30-át követően folyamatosan fennálló.

Érvelése szerint a felperes bírói tisztsége 2012. június 30-án felmentéssel megszűnt, és a Bjt. 3. § (4) bekezdés alapján bírói tisztségébe csak ismételt kinevezéssel kerülhet vissza. A két intézkedés között eltelt időben a szolgálati jogviszonyát nem lehet folyamatosnak tekinteni. A jogszabályi rendelkezés csak a bírói tisztségbe való visszahelyezés lehetőségét teremti meg, ami tartalmában eltér az eredeti beosztásba való visszahelyezéstől. Ezért jogszabályi felhatalmazás hiányában a vezetői beosztásba való visszahelyezésre irányuló kereseti kérelem nem teljesíthető figyelemmel arra is, hogy a megváltozott munkajogi szabályozás csak kivételes jogkövetkezménynek tekinti a jogviszony helyreállítását.

A fellebbezési érveit utóbb kiegészítette azzal, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően hatályba lépett 2013. évi XX. törvény módosította a Bjt. 145. §-át, azt (4) - (7) bekezdéssel egészítette ki akként rendelkezve, hogy az új szabályokat a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. A Bjt. 145. § (4) bekezdése szerint a jogellenesen felmentett bírósági vezető vezetői beosztásába csak akkor helyezhető vissza, ha az még nincs betöltve függetlenül a kinevezéséből még hátralévő időre járó vezetői pótléka megtérítésétől. A felperes vezetői beosztásba visszahelyezésére nem kerülhet sor, mert az I.r. alperes p. kollégiumába 2012. október 31-étől új kollégiumvezetőt neveztek ki. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes a 2013. évi XX. törvény rendelkezései alapján 2013. április 19-én olyan nyilatkozatot tett, miszerint nem kéri a bírói kinevezését, ez pedig önmagában kizárja a vezetői beosztásába való visszahelyezését.

A Kúria Mfv.I.10.670/2013/4. számú végzésével elrendelt megismételt eljárásban a felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy a Bjt. 2013. évi XX. törvény rendelkezéseivel módosuló szabályai nem alkalmazhatók, a jogvitát a felmentéskor hatályos szabályok szerint kell elbírálni. A módosított szabályok alkalmazása ránézve kedvezőtlen, tőle jogot von el, így alaptörvény-ellenes rendelkezéseket tartalmaz.

Az I.r. alperest a bírói tisztségébe történő visszahelyezéshez szükséges intézkedések megtételére kötelező ítéleti rendelkezés 2013. január 23-án első fokon jogerőre emelkedett. Amennyiben az I.r. alperes teljesítési határidőben a kötelezésnek önként eleget tesz, akkor a 2013. évi XX. törvény hatályba lépése előtt kollégiumvezetői tisztségébe visszahelyezhető lett volna figyelemmel a Bjt. 3. § (4) bekezdésére, és a 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 138. §-ára. A vezetői tisztség járulékosan nem veszíthető el, csak a bírói tisztséggel együtt, ebből következően a bírói tisztség helyreállítása maga után vonja a vezetői tisztségbe való visszahelyezését is.

Álláspontja szerint az I.r. alperes a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel a fellebbezés jogalapját nem módosíthatja, nem kérheti az új szabályok alkalmazását. A Bjt. 2013. évi XX. törvény 24. §-ával módosított 145. § (4) - (7) bekezdése azért sem alkalmazható, mert ennek hatályba lépésekor már nem volt folyamatban lévő ügye, továbbá azon bírakra, akiket az alaptörvény-ellenesnek minősített jogszabály alapján mentettek fel, a 2013. évi XX. törvény 25. §-a, vagyis a Bjt. 232/B. - 232/K. §-ok rendelkezései az irányadók.

Sérelmezte továbbá, hogy a fellebbezést nem az I.r. alperes, hanem a B. Törvényszék nyújtotta be. Kérte annak perjogi következményei megvonását.

A Székesfehérvári Törvényszék megismételt eljárásban hozott 3.Mf.20.533/2014/8. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatta és a felperes vezetői beosztásba való visszahelyezésére irányuló kereseti kérelmet elutasította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy a fellebbezési illeték az állam terhén marad. A másodfokú bíróság tisztázta, hogy az első fokon 2013. január 16-án iktatott fellebbezést függetlenül a B. Törvényszék megjelöléstől az I.r. alperes nyújtotta be, azon elírás folytán került más munkáltató megjelölésre, a B. Törvényszéknek ugyanis az adott ügyben fellebbezési szándéka nem volt. Az I.r. alperes nevében eljáró jogi képviselő az elírást a 2013. január 31-én kelt és a bírósághoz 2013. február 4-én érkezett beadványában korrigálta, és úgy nyilatkozott, hogy a fellebbezést a T. nevében terjesztette elő. A másodfokú bíróság e beadványt a fellebbezési határidő elmulasztása miatti igazolási kérelemnek tekintve annak 4. számú végzésében helyt adott, és elrendelte a fellebbezés érdemi elbírálását.

A másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyalás eredményeként a tényállást kiegészítette azzal, hogy a felperes 2013. április 19-én - a 2013. évi XX. törvényben meghatározott lehetőségek közül - akként nyilatkozott, hogy az általa indított perben született jogerős ítélet ellenére nem kéri a bírói tisztségbe való kinevezését, 12 havi illetménynek megfelelő összegű átalánytérítés megfizetésére tart igényt. A nyilatkozatához utóbb 2013. április 26-án olyan kiegészítést tett, hogy a bírói tisztségbe való

visszahelyezése mellőzését azért kéri, mert a kollégiumvezetői tisztségbe való visszahelyezése jogellenesen nem történt meg.

A másodfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a felperes szolgálati viszonyát 2012. június 30-át követően is folyamatosan fennállónak kell-e tekinteni, az elsőfokú ítélet „tükrében” foglalt állást.

Megállapította, hogy a felperes felmentésére alapul szolgáló Bjt. korábban hatályos 90. § ha) pontja és a 230. §-a alaptörvény-ellenessége folytán a felperest a bírói tisztségébe vissza kell helyezni. Erre azonban a Bjt. 3. § (4) bekezdésének rendelkezése folytán közvetlenül nem kerülhet sor, mert ahhoz újabb közjogi felhatalmazás, a Köztársasági Elnök ismételt kinevezése szükséges. A bírósági hatáskör e korlátozásából azonban nem következhet, hogy a felperes felmentése és a bírói döntés közötti idő a szolgálati időből kiessen. A bíróság visszahelyezést elrendelő döntése teremtette meg ugyanis annak lehetőségét, hogy a bíró közjogi jogosítványait visszanyerje. Az elsőfokú bíróság megállapítása így azt jelenti, hogy a felperes bírói szolgálati jogviszonya felmentéssel való megszüntetése, vagyis a 2012. június 30. és a bírói tisztségbe való visszahelyezést kimondó elsőfokú ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedése, azaz 2013. január 23. közötti időszakot szolgálati időként kell elszámolni.

Az elsőfokú bíróság döntése megteremtette annak lehetőségét is, hogy a 2013. január 23-a utáni időszak is bírói szolgálati viszonynak minősüljön. Az, hogy a felek éltek-e ezzel a lehetőséggel, illetve milyen időtartamra nézve, e jogvita keretein kívül esik. Ezért a másodfokú bíróság - a szolgálati jogviszony későbbi fennállása szempontjából - már nem vizsgálta, hogy a munkáltató a döntést végrehajtotta-e, illetve a felperes kérte-e annak végrehajtását, vagy a jogviszonyukat a felek közös megegyezéssel vagy egyező jognyilatkozattal miként rendezték.

A törvényszék rögzítette, hogy a felperes vezetői beosztásba való visszahelyezésének több akadálya is van. 2013. április 19-én úgy nyilatkozott, hogy nem kéri a bírói kinevezését, így kollégiumvezetői tisztséget sem láthat el, másrészt, hogy a felperes határozott idejű kollégiumvezetői kinevezése 2014. február 8-án lejárt.

Arra tekintettel, miszerint a felperes azért nem kérte a bírói kinevezését, mert a kollégiumvezetői beosztásba való visszahelyezésére nem került sor, vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a visszahelyezés feltételei 2013. április 19-éig fennálltak-e. E körben elsődlegesen azt értékelte, hogy a 2013. évi XX. törvény rendelkezései mennyiben alkalmazhatóak. A törvény 25. §-a a Bjt-t 232/B. - 232/K. §-okkal egészítette ki az alaptörvény-ellenes jogszabályok alapján felmentett bírák jogi helyzetét rendezendő, de nem tartalmaz tételes szabályokat arra, hogy a bíróságnak milyen eljárási rendet kell követnie a Bjt. 90. § ha) pontja, illetve a 230. §-a alaptörvény-ellenes rendelkezései alapján felmentett bírák által indított perekben. Kizárólag e törvény Bjt. 145. § rendelkezéseit módosító 24. §-a tartalmaz eljárási rendelkezést (a

Bjt. 232/B.- 232/K. §-ai a bírák jogait, az OBH és a munkáltatókra irányadó kötelezettségeket határozzák meg). A 2013. évi XX. törvény 25. §-a iktatta be a Bjt. 232/D. § (3) bekezdését is, amely szerint az e törvénnyel megállapított 145. § (3) - (7) bekezdését a hatályba lépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. Mindezen rendelkezésekből pedig az következik, hogy a módosított Bjt. 145. § (3) - (7) bekezdését azokban a jogvitákban is alkalmazni kell, amelyekben a bírakat az alaptörvény-ellenes jogszabályok alapján mentették fel, így azok a jelen perben is irányadók figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú ítélet csak részben emelkedett jogerőre, így az eljárás a másodfokú bíróság előtt folytatódott.

A felperes alkotmánybíróági eljárás kezdeményezésére vonatkozó nyilatkozatára tekintettel a törvényszék vizsgálta azt, hogy a 2013. évi XX. törvény kifogásolt rendelkezései, azaz a törvény 24. §-val módosított és kiegészített Bjt. 140. (helyesen 145.) § (3) - (7) bekezdései alaptörvény-ellenességének elvi lehetősége felmerülhet-e.

Megállapította, hogy a felperes bírói szolgálati jogviszonya 2012. június 30-án szűnt meg. A Bjt. ekkor hatályos rendelkezései nem tartalmaztak szabályt arra, hogy a bírói szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése milyen következményekkel jár, és milyen igényeket támaszthat a bíró ezzel összefüggésben. A Bjt. 222. §-a az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) bírói szolgálati viszonyra alkalmazható szabályai között nem jelöli meg a munkaviszony jogellenes megszüntetésének következményeiről rendelkező 100. §-t. Nem tette lehetővé a Bjt. más, közszolgálati jogviszonyra vonatkozó törvény azon rendelkezéseinek alkalmazását sem, amelyek a jogviszony jogellenes felszámolásának jogkövetkezményeit határozták meg. Az időközben 2012. július 1-jével hatályba lépett 2012. évi I. törvény (új Mt.) a korábbihoz képest új szabályozási elv alapján a munkaviszony jogellenes megszüntetése elsődleges jogkövetkezményének a kártérítési igény érvényesítését tekinti, és csak kivételesen kerülhet sor az eredeti állapot helyreállítására. A jogalkotó a „joghézagot” észlelve a 2013. évi XX. törvény rendelkezéseivel kívánta azt kitölteni egyértelműen rendelkezve arról, hogy a bírót kérelmére tisztségébe vissza kell helyezni, és a felmentését megelőző beosztási helyen kell továbbfoglalkoztatni. A vezető számára teljes anyagi reparációt kell biztosítani. Rendező elvnek tekinti továbbá az eredeti beosztásba való visszahelyezést is, azonban szervezeti érdekekre tekintettel az eltávozott vezetők helyének betöltése esetén kizárja a jogellenesen felmentett vezető e beosztásba való visszahelyezését.

A törvényszék álláspontja szerint a felperes az új szabályok alapján teljes anyagi reparációhoz juthat, de miután a vezetői tisztségébe már mást kineveztek, az eredeti vezetői beosztásába nem helyezhető vissza. Az új jogszabály alkalmazásával a felperes „globálisan” azonban nem került kedvezőtlenebb helyzetbe, mint azok alkalmazása nélkül, mert a korábbi szabályok a szolgálati

jogviszony jogellenes megszüntetése miatt számára semmiféle jogot nem biztosítottak. Ezért nem állapítható meg, hogy az új szabályok a felperestől jogot vontak el, vagy újabb kötelezettséget állapítottak meg, vagy bármely kötelmet terhesebbé tették, ezért a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy nem állnak fenn a 2011. évi CLI. törvény 25. §-ában megfogalmazott feltételek, és mellőzte az Alkotmánybíróság megkeresését.

A jogvitában a Bjt. módosított 145. § (4) - (7) bekezdését alkalmazva rendelkezett az elsőfokú ítélet fellebbezett részének megváltoztatásáról és a felperes eredeti vezetői beosztásba való visszahelyezésére irányuló kereseti kérelem elutasításáról, míg egyebekben - a jogviszony folyamatos fennállására vonatkozó rendelkezést - a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta. Arra tekintettel, hogy a felperes alkotmányjogi panasszal élt, az Itv. 57. § (1) bekezdés n) pontja szerint illetékmentességben részesül, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a vezetői beosztásba való visszahelyezésre irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezésével elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a törvényes határidőn belül perben álló fél nem nyújtott be fellebbezést, ezért az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett 2013. január 23-án.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet ezen rendelkezésének a helybenhagyását kérte.

Indítványozta továbbá a jogerős ítélet indokolása jogellenességének és iratellenességének a megállapítását a körben, miszerint a szolgálati jogviszonya fennállása csak 2013. január 23-áig vélelmezhető.

I.1./1. Álláspontja szerint a Pp. 233. § (1) bekezdése alapján fellebbezéssel a fél élhet. Jelen ügyben az I.r. alperes a Törvényszék. A fellebbezést azonban I.r. alperesként a B. Törvényszék nyújtotta be. Ezért a fellebbezésnek az I.r. alperes által benyújtott, érvényes fellebbezésként történő elfogadása a jogszabályellenes igazolási kérelem alapján törvénysértő. Az I.r. alperes adminisztratív hibára (elírásra), nem pedig határidő elmulasztására hivatkozott, holott ez az igazolási kérelem feltétele, valamint az is, hogy az elmulasztott cselekményt pótolni kell [Pp. 106. § (1) és (3) bekezdés].

I.1./2.-3. A törvényszék kérelem nélkül, méltányosságból nyilvánította az I.r. alperes nyilatkozatát igazolási kérelemnek.

I.2. Az I.r. alperes a Pp. 246. § (2) bekezdés, 146. § (5) bekezdés, 235. § (4) bekezdés és 247. § (1) bekezdés előírásait megsértve változtatta meg a fellebbezését. Eredetileg ugyanis a Bjt. 3. § (4) bekezdése alapján kérte a fellebbezésben a kereset elutasítását, majd egy teljesen új ténybeli és jogi alapot teremtve a 2013. évi XX. törvény rendelkezései alapján. Az e körben előadott fellebbezési ellenkérelmét a másodfokú bíróság jogszabálysértően, a Pp. 253. § (3) bekezdésébe ütközően mellőzte a döntése

meghozatalakor.

II./1. Iratellenes a jogerős ítélet ténybeli állítása, miszerint az alperes a Bjt. 145. § (4) - (7) bekezdése alapján kérte a kereset elutasítását, mert erre csak a törvény hatályba lépését követő harmadik héten tartott tárgyaláson, 2013. április 17-én hivatkozott először a jogszabályhely megjelölése nélkül, majd a megismételt eljárásban tartott tárgyaláson a fellebbezését az írásbelivel egyezően tartotta fenn.

II./2. Iratellenes a másodfokú bíróság azon megállapítása is, miszerint a felperes nem kérte a bírói tisztségébe történő kinevezését, továbbá hogy e nyilatkozatát 2013. április 19-én tette. Az eredeti, a 2013. április 19-én a visszahelyezés mellőzésére vonatkozóan tett nyilatkozatát ugyanis 2013. április 26-án kiegészítette, így ez utóbbi nyilatkozata a hatályos. Ebben adta elő a visszahelyezés mellőzése iránti kérelme okait.

II./3. A másodfokú bíróság alperesi kérelem nélkül rögzítette, hogy csak 2012. június 30-ától 2013. január 23-áig állapítható meg a szolgálati jogviszonya folytonossága. A másodfokú bíróság továbbá semmilyen indokát nem adta annak, hogy az indokolásban miért tért el a rendelkező részben, illetve a korábbi (a Kúria által hatályon kívül helyezett) ítélete indokolásában írtaktól, holott az I.r. alperes 2013. április 25-éig illetményt fizetett a részére.

II./4. A törvényszék jogellenesen tette a megismételt másodfokú eljárás tárgyává azt a korábbi másodfokú eljárás befejezése után bekövetkezett körülményt, miszerint 2014. február 8-án lejárt a kollégiumvezetői megbízatása.

II./5. A törvényszék a 2013. évi XX. törvény 24. és 25. §-a helytelen értelmezésével vonta le következtetését, miszerint a jelen jogvita elbírálására e törvény 24. §-a, nem pedig a 25. §-a az irányadó. E körben a fellebbezési ellenkérelmében foglaltakon túl hivatkozott a Bjt. 145. § (1) és (4) bekezdésére, a 2013. évi XX. törvény 223/J. § (5) bekezdésére, a 232/B. § - 232/K. §, és a 233/D. (helyesen 232/D.) § (3) bekezdésére, és ennek helyes értelmezésére annak kiemelésével, hogy a Bjt. 145. § (4) bekezdése nem tesz említést az alaptörvény-ellenes helyzetet előidéző 90. § ha) alpontjáról szemben a 232/J. § (1) bekezdésére. Utalt továbbá arra, hogy az I.r. alperes a kereseti kérelem elutasításának jogi alapjaként a 2013. évi XX. törvény egészét jelölte meg, a Bjt. 145. §-ára nem hivatkozott.

II./6. A felperes szerint az elsőfokú bíróság által történt ítéleti tényállás megállapításával, az ennek alapján közölt bírói döntéssel az elsőfokú eljárás befejeződött. Ezt követően a fellebbezési eljárásban csak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás felülvizsgálata történhet meg, és csak szűk körben van lehetőség másodfokon bizonyítási eljárás lefolytatására, és ez alapján a tényállás kiegészítésére. Jelen esetben azonban a másodfokú eljárásban törvénysértően történt meg az elsőfokú bíróságétól teljesen eltérő új tényállás megállapítása, és annak alapján az elsőfokú eljárás befejezése után hozott jogszabály alkalmazása.

Ezzel a törvényszék az eljárást egyfokúvá tette.

II./7. A megismételt eljárásban az Alkotmánybíróság megkeresésével kapcsolatban a felperes az indítványát már nem tartotta fenn, a döntést a másodfokú bíróságra bízta. Ennek ellenére a másodfokú bíróság hosszan indokolta, hogy miért nem kereste meg az Alkotmánybíróságot, ugyanakkor az ügy eldöntése szempontjából lényeges kérdések megválaszolása elmaradt, így a 2014. június 12-ei előkészítő irat 10. oldal 3. fejezetében előterjesztett eljárási kifogása, és az álláshelye betöltésével kapcsolatos előadása. A másodfokú bíróság ezekben a kérdésekben nem tett eleget a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltaknak.

II./8. Azt a jogkérdést, amelyet a másodfokú bíróság joghézagnak nevez, a jogalkotó generálta az alaptörvény-ellenes döntésével, ugyanis a felmentett bírósági vezetők helyének betöltésére a választ csak a Bjt. 232/J. § (3) bekezdésének beiktatásával adták meg. Amennyiben ezt a helyzetet nem idézik elő, akkor senki nem nevezte volna ezt a kérdést joghézagnak.

II./9. A kártérítés kérdése nem lehet a tárgya a jelen eljárásnak, az elmaradt jövedelem megfizetése iránt a felperesnek egy másik bíróságon van pere folyamatban. Ugyanakkor a másfél év illetménynek megfelelő átalánykártérítést a hat és fél év szolgálati időre járó illetményhez viszonyítva alaptalan a törvényszék megállapítása a „teljes reparációról”.

A felperes kérte a részletesen megindokolt ellenkérelme figyelembe vételét.

Az I. és a II.r. alperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló rendkívüli jogorvoslati kérelem. Ezért a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést a jogszabályhely megjelölésével, és annak indokait [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ebből következően nem felel meg a törvénynek a korábbi beadványokra (például fellebbezési ellenkérelemre) történő utalás. Ezért a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének csak azon részeit bírálhatta el, amelyek a törvénynek megfelelnek (BH.1995.99/2.), vagyis csak a felülvizsgálati kérelemben előadott, és jogszabályhely pontos megjelölésével alátámasztott érvelést vonhatta vizsgálódási körébe, illetve jogszabályhely megjelölése hiányában a felülvizsgálati kérelem II. pont 2., 3., 4., 6. és 9. pontjában foglalt érvelést nem.

A felperes felülvizsgálati kérelmének I. pontjában foglalt eljárásjogi szabálysértésre történő hivatkozások alaptalanok.

A törvényszék a Pp. 109. § (1) és (4) bekezdése helyes alkalmazásával - figyelemmel a Pp. 224. §-ban foglalt rendelkezésekre is - jogszerűen bírálta el az I.r. alperes által benyújtott fellebbezésként az elsőfokú bíróságra 2013. január 16-án érkezett fellebbezést [Pp. 240. § (1) bekezdés, 237. §].

Az I.r. alperes a nyitvaálló határidőn belül élt fellebbezéssel a

felperes munkaügyi jogvitájában első fokon hozott ítélettel szemben helyes ügyszámra hivatkozással az I.r. alperest és a fellebbezésen ekként megjelölt B. Törvényszéket hasonló tárgyú perekben képviselni jogosult jogi képviselő útján. Ezért helytállóan vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a jelen perben félként álló I.r. alperes kívánt-e az ügyben fellebbezést benyújtani, és a beadványon adminisztratív hiba folytán történt-e elírás az I.r. alperes személyét illetően, továbbá ez perjogilag orvosolható-e.

A másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a Pp. 224. §-a a határozatokban történt névcseré vagy hibás névírás esetén irányadó eljárási rendet tartalmazza, a felek beadványaiban történő hasonló esetekre előírást nem. Miután a névcseré fellebbezésben történt, ezért helyesen alkalmazta előbb a Pp. 95. § (2) bekezdésben foglalt hiánypótlás szabályát 2. sorszámú végzésével felhívva az I.r. alperest és a B. Törvényszéket fellebbezési szándékukkal kapcsolatosan, valamint I.r. alperest arra vonatkozó nyilatkozattételre, hogy a 2013. január 31-én kelt beadványát igazolási kérelemnek tekinti-e. A határidőben beérkezett válaszok alapján a Pp. 106. § (1) és (3) bekezdésének megfelelő döntést hozott az igazolási kérelemnek történő helyt adásról és a fellebbezés érdemi elbírálásáról az igazolási kérelemre nyitvaálló határidőn belül előterjesztett és a törvényszék felhívására pontosított 2013. január 31-ei beadvány jogszerű, a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti elbírálása eredményeként. A határidőben benyújtott fellebbezés hiányossága névcserében jelentkezett, ezért nem kellett az igazolási kérelemmel egyidejűleg az egész beadványt pótolni, elegendő volt annak tartalmára visszautalni.

A Pp. 109. § (3) bekezdésben foglalt méltányos elbírálás követelménye az igazolási kérelemben előadottakra vonatkozik, nem pedig az azzal élő félnek a peresített igény kapcsán történő megítélésére. Ezért a felülvizsgálati kérelem I./1./2. és I./1./3. alpontjában foglalt érvelés alaptalan.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott a II./2. pontban a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésére is. A Pp. 253. § (3) bekezdés alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg. E korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott.

A Pp. 247. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban a keresetet nem lehet megváltoztatni. Nem minősül azonban keresetváltoztatásnak a Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontja szerint a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tények felhozatala, vagy a felhozottak kiigazítása.

Mindezek alapján jogszabálysértés nélkül utalhatott az I.r. alperes a megváltozott jogi háttérre az időközben hatályba lépett - az

alperes hivatkozása nélkül is az adott, folyamatban lévő ügyben a másodfokú bíróságra kötelező - 2013. évi XX. törvény rendelkezéseire. Ezzel ugyanis a keresettel érvényesített jog (a bírói szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként a szolgálati jogviszony helyreállítása iránti igény) nem változott.

A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Felülvizsgálati kérelem nem támadta a jogerős ítélet azon elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó döntését, miszerint a felperes bírói szolgálati jogviszonya 2012. június 30-ától 2013. január 23-áig terjedő időszakban folyamatosan fennállónak minősül. Az ezt követően fennálló folyamatos jogviszonyra vonatkozó felülvizsgálati érvelés (II.3.) a jogszabálysértés megjelölése hiányában, a fent kifejtettek szerint nem volt elbírálható [Pp. 272. § (2) bekezdés]. A megismételt eljárásban tartott tárgyaláson a felperes bejelentette, hogy 2014. február 8-áig tolthette volna be a kollégiumvezetői tisztséget (jegyzőkönyv, utolsó bekezdés). A felek által sem vitatott, az elsőfokú ítéletben is megállapított tény, hogy a felperes kollégiumvezetői megbízatása 2008. február 9-étől 2014. február 8-áig szólt. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdés alapján jogszabálysértés nélkül vonta értékelési körébe, hogy az ítélete meghozatala időpontjában a felperes vezetői mandátuma már lejárt. Erre tekintettel jogszerűen döntött arról, hogy az elsőfokú ítélet e rendelkezését megváltoztatva a felperes vezetői beosztásba történő visszahelyezés iránti keresetét elutasítja.

E marasztalásra irányuló kereseti kérelem körében annak nincs jelentősége, hogy a felperes milyen okból, és milyen körülmények között tette meg a bírói tisztségébe történő visszahelyezés mellőzése iránti nyilatkozatát, továbbá, hogy az I.r. alperes p. kollégiumvezetői beosztását a másodfokú határozat meghozatalakor már betöltötték figyelemmel arra is, hogy az elmaradt jövedelem iránti igény jelen pernek nem tárgya. Erre tekintettel a Kúria mint sürgősségi bíróság a jogerős ítélet indokolásából mellőzi a 2013. évi XX. törvénynek a vezetői beosztásba való visszahelyezéssel összefüggő rendelkezéseivel kapcsolatos érvelést (5. oldal 1. bekezdés).

A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Alkotmánybíróság megkeresésével kapcsolatos jogerős ítéleti rendelkezést nem a döntés érdemében, hanem azért tartotta jogellenesnek, mert e kérdéssel részletesen foglalkozott a törvényszék, míg a 2014. június 12-ei beadványában előadott eljárási kifogással és az álláshelye betöltésével kapcsolatos előadásával nem. Emellett jogszabálysértésként (tévesen) a Pp. 253. § (3) bekezdésére hivatkozott az indokolási kötelezettség megszegése okán. A Kúria e körben a Pp. 272. § (3) bekezdését alkalmazva a tévesen megjelölt jogszabályhely helyett a Pp. 221. § (1) bekezdés alapján bírálta el

a felülvizsgálati kérelmet.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott az indokolási kötelezettség megsértésére. A bíróságoknak ugyanis a határozatukat mindig a szükséges mértékben kell megindokolniuk, ennek körét pedig az adott ügy jellege, és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. A törvényszék ezen indokolási kötelezettségének eleget tett, a fellebbezés „kiegészíthetőségével” kapcsolatos álláspontját – bár röviden – ítéletében kifejtette (másodfokú határozat 8. oldal, 4. bekezdés első mondat), míg az álláshely betöltésére vonatkozó érvelését az e körben irányadó jogszabályhely által meghatározottak alapján a 7. oldal utolsó bekezdés 8. oldal 1., 2. és 3. bekezdésben adta elő.

Tekintettel azonban arra, hogy a felperes vezetői megbízatása lejárt a miatt jogszerűen kollégiumvezetői beosztásba történő visszahelyezésére a másodfokú ítélet meghozatalakor már nem kerülhetett sor, a fenti indokolást is mint szükségtelent a Kúria a másodfokú határozatból mellőzi.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott körben hatályában fenntartotta, míg egyebekben (a 2012. június 30-ától 2013. január 23-áig folyamatosan fennálló jogviszony megállapítás vonatkozásában) nem érintette a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján.

A felülvizsgálati eljárásban pernyertes II.r. alperes felülvizsgálati költség iránt igényt nem érvényesített, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján a döntéshozatalt mellőzte, az I.r. alperes javára pedig a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján ítélte meg felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperest az Itv. 57. § (1) bekezdés n) pontja alapján megillető illetékmentességre tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2015. január 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő